

Гнатенко Каріна Олександрівна
Студентка н. гр. 201_СПРБ ННІ права та
психології НАВС

Науковий керівник:

Хахановський Валерій Георгійович
доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри інформаційних
технологій ННІ права та психології НАВС

ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА СЛУЖБОВЦІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Психологічний вплив інформаційних технологій на службовців Національної поліції є багатограним і може виявлятися як у позитивних, так і в негативних аспектах.

До *позитивного впливу* можна віднести покращення ефективності роботи. Інформаційні системи полегшують доступ до баз даних, аналітичних матеріалів і інших інструментів, що дозволяє службовцям приймати більш обґрунтовані рішення швидше і ефективніше. Також ІТ сприяють зниженню рутинної навантаженості за рахунок автоматизації певних завдань, таких як обробка документів або розслідування. Це допомагає зменшити стрес і втому. Технології покращують взаємодію і комунікацію як між підрозділами, так і з громадянами, що прискорює процес реагування і підвищує рівень координації.

Значною мірою сьогодні ефективність діяльності правоохоронних органів залежить від технічного оснащення [1]. Так, зокрема, в практичну діяльність органів Національної поліції України сьогодні широко впроваджується обчислювальна техніка, створюються локальні мережі, автоматизовані робочі місця, які обладнані сучасними потужними персональними комп'ютерами та базами даних. Все це дозволяє звільнити практичних працівників від виконання одноманітних операцій, допомагає знаходити оптимальні рішення при розв'язанні різноманітних питань, дає можливість глибше вивчати процеси, деталізувати їх, забезпечує можливість одночасного розгляду значної кількості фактів у взаємозв'язку та залежності при одночасній обробці різноманітної інформації. Використання обчислювальної техніки дозволяє по-новому підійти як до постановки конкретних завдань, так і до вибору оптимальних методів їх вирішення. Крім того, новітні технології відкривають можливості для професійного розвитку, дозволяючи поліцейським використовувати їх для самоосвіти і підвищення кваліфікації.

Однак існують і *негативні аспекти*. Постійна доступність і великий обсяг інформації можуть викликати перевантаження, що призводить до стресу [1].

Поліцейські можуть також стати залежними від технологій, покладаючись на них більше, ніж на власні навички, що може негативно вплинути на професійні якості. Робота з мережею включає ризики кібербезпеки, що може викликати додаткове напруження через можливі витоки даних або атаки з боку зловмисників. Також надмірна автоматизація процесів може зменшити значення людського фактора, що впливає на мотивацію і задоволеність роботою. Серед психологічних аспектів варто відзначити технострес, який виникає через тривале використання нових технологій, особливо у тих службовців, які не мають достатніх навичок або відчують труднощі з адаптацією до швидких змін. Постійне навантаження через обробку великої кількості інформації може призводити до емоційного вигорання, втрати інтересу до роботи та зниження продуктивності. У деяких випадках використання технологій може сприяти соціальній ізоляції, обмежуючи важливу взаємодію між колегами, що негативно впливає на психологічний стан у колективі. Для мінімізації негативного впливу важливо забезпечити психологічну підтримку службовців через консультування та тренінги щодо управління стресом. Необхідно також проводити навчання і підвищення кваліфікації у сфері інформаційних технологій, щоб працівники могли ефективно користуватися новими системами. Важливо підтримувати баланс між використанням технологій і людськими аспектами роботи, зберігаючи особисті контакти і розвиток професійних навичок [2].

Ефективність боротьби з правопорушеннями, і перш за все з кримінальними правопорушеннями, в значній мірі залежить від інформаційного забезпечення діяльності правоохоронних органів. Співробітники системи МВС у своїй роботі постійно використовують сучасні інформаційні технології. І прикладом впровадження таких технологій є створення ситуаційних центрів. Тому дослідження впровадження новітніх систем у діяльність НПУ є досить актуальною задачею. Інформаційні потреби визначають мету інформаційного забезпечення правоохоронців, яка полягає в наданні поліцейським інформації необхідної якості у відповідні терміни і в рамках діючих технічної та організаційної структур, правового регулювання та фінансування. Як суб'єкт інформаційного забезпечення НПУ можуть виступати Департамент інформаційно-аналітичної підтримки (ДІАП) НПУ (який виступає в якості адміністратора інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» (ІПНП)) або інші структурні підрозділи НПУ, що надають доступ до інформаційних ресурсів; співробітники НПУ, які в установленому порядку отримали доступ до користування інформацією системи ІПНП. Об'єктом інформаційного забезпечення є психофізіологічний стан персональної або групової інформованості про значущі елементи навколишньої дійсності [3].

Психологічний вплив інформаційних технологій на службовців Національної поліції має також вплив на їхні когнітивні процеси та емоційний стан. Технології змінюють спосіб мислення, змушуючи поліцейських адаптуватися до нових типів інформаційного середовища, де швидкість реакції та здатність працювати з великими обсягами даних стають критично важливими. Ця зміна може підвищувати когнітивне навантаження, викликаючи втому та знижуючи концентрацію уваги. Крім того, постійний доступ до цифрових пристроїв і вимога бути завжди на зв'язку створюють відчуття “цифрового виснаження”. З іншого боку, існує загроза втрати емоційної рівноваги через постійний стрес, пов'язаний з контролем за технологіями та їх належним функціонуванням. Поліцейські можуть відчувати додатковий тиск через можливі збої в роботі систем або недостатнє технічне забезпечення, що знижує рівень їхньої довіри до нових інструментів. Це може сприяти розвитку почуття безпорадності або навіть фрустрації, якщо службовець не може швидко вирішити технічні проблеми. Також варто зазначити, що технології можуть впливати на межі між робочим і особистим часом. Поліцейські можуть відчувати тиск постійної доступності, навіть у неробочий час, через повідомлення, електронну пошту або інші засоби комунікації. Це призводить до порушення балансу між роботою та особистим життям, що може стати додатковим фактором стресу та виснаження. Для підтримки емоційної стійкості й ефективної роботи поліцейських у сучасних умовах необхідно також враховувати колективну підтримку. Робота в команді та взаємодія з колегами можуть значно зменшити негативні наслідки від надмірного використання ІТ, створюючи простір для обміну досвідом та взаємної допомоги в технічних питаннях.

Окрім вищезазначеного, вплив інформаційних технологій на службовців Національної поліції також включає зміну характеру їхньої взаємодії з суспільством. Використання технологій для комунікації з громадянами, наприклад, через соціальні мережі або онлайн-сервіси, змінює традиційні способи взаємодії. З одного боку, це дозволяє оперативніше реагувати на запити та скарги громадян, забезпечуючи більш прозору й ефективну роботу поліції. З іншого боку, постійна публічна увага та вимога бути відкритими можуть створювати додатковий тиск на службовців, що впливає на їхній психологічний стан. Технології також підвищують вимоги до безпеки особистих даних та конфіденційної інформації. Поліцейські, працюючи з чутливими даними, можуть відчувати додаткову відповідальність і стрес, пов'язаний із загрозою їхнього витоку або несанкціонованого доступу. Це створює потребу в постійному навчанні у сфері кібербезпеки, що, у свою чергу, також підвищує когнітивне навантаження.

Ще один важливий аспект – вплив на емоційний інтелект та емпатію. Взаємодія через цифрові платформи може знижувати рівень безпосереднього контакту між поліцейськими та громадянами, що іноді може призводити до втрати емоційної чутливості.

Відсутність особистої комунікації може зменшити здатність службовців правильно інтерпретувати емоції та потреби громадян, що, у свою чергу, може негативно вплинути на рівень довіри та задоволеність роботою поліції.

Висновки. Загалом, психологічний вплив інформаційних технологій на службовців Національної поліції є складним і багатовимірним. Для його ефективного управління необхідно забезпечувати комплексну підтримку – як з боку технічних засобів, так і з боку психологічної допомоги та професійного розвитку. Це дозволить мінімізувати негативні наслідки та максимально використовувати переваги технологій для покращення роботи правоохоронної системи.

Список використаних джерел:

1. Сучасні інформаційні технології в діяльності органів та підрозділів Національної поліції України. URL: <https://www.naiu.kiev.ua/news/suchasni-informacijnietechnologiyi-v-diyalnosti-organiv-ta-pidrozdiliv-nacionalnoyi-policiyiukrayini.html>
2. Ситуаційні центри НПУ, як організаційна форма взаємодії підрозділів поліції при реагуванні на резонансні правопорушення. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/cff3ee6a-12d1-4da1-8ec8-cd1c15f3a36f/content>
3. Інформаційні технології в діяльності Національної поліції України. URL: <file:///C:/Users/Admin/Downloads/ojsjournalcomua,+91-98.pdf>